

Reproducēti Anitas Paegles zīmējumi un Ievas Kalējas darbs "Šūpulis ģēnijam".
Reproductions of drawings by Anita Paegle and "Cradle for Genius" by Ieva Kalēja.

ŠŪPUĻA MONĒTA

BABY COIN

LATVIJAS BANKA

Informācija pa tālruni 67022434. Information by phone +371 67022434.

info@bank.lv www.bank.lv

Mīļais bērniņ, sveicam tevi šajā pasaulē! Tu mums esi gaidīts, ar tevi saistām lielas cerības, vēlam tev mūža laimi un Laimas svētību! Ar šādām vai līdzīgām domām un vārdiem gandrīz ikviena māte un tēvs sagaida savu atvasi – dēliņu vai meitiņu, dvīnīšus vai trīnīšus, pirmdzimto vai kārtējo. Latvju sievietes gādību dzemdībās un jaundzimušo aprūpēšanā izrādīja (un, cerams, izrādīs joprojām) dieviete Laima, bet arī citviet pasaules kultūrās šeit nekad nav trūcis visaugstākās aizbildniecības. Piemēram, senajiem grieķiem par to īpaši rūpējās dieviete Ilifija, un viņu vēl papildus atbalstīja dievietes Hēro un Artemīda. Savukārt senajiem romiešiem šo misiju pildīja dieviete Jūnona.

Vecāku prieku par jaundzimušo daļa tuvinieki ģimenes lokā, radi un draugi, arī līdzgaitnieki darbos. Dažās tautās prieks par gaidāmo dzīvību tiek izrādīts jau kādu laiku pirms bērna piedzimšanas. Eiropieši šajā jomā gan ir piesardzīgāki, bet mums ir ne mazāk jauka un jau tautas dainās apdziedāta tradīcija – aptuveni mēnesi pēc bērna nākšanas pasaulē iet raudzībās, doties iepazīties ar jaundzimušo.

*Man zilīte vēsti nesa,
Jauni radi bāliņos;
Es būš' iet apraudzīt,
Vaj brālīši, vaj māsiņas.*

Līdz ar laimes vēlējumiem mēdzam nest arī dāvanu, savu gaismas piepildīto domu taustāmu, materiālu apstiprinājumu. Sendienās tas nereti bijis maizes klaiņš, bet tad arī kas paliekošāks, kāda manta, kas zīdainim vai viņa vecākiem jau tūdaļ būs noderīga, – apģērbs, ratiņi, rotaļlietas, vērtīgu padomu grāmata... Vai arī tas, kas vēlāk jau pieaugušam cilvēkbērnam atgādinās tuvinieku prieku par viņa nākšanu lielajā ļaužu pulkā – savā ģimenē, tautā, valstī. Daudziem mājās piemiņas un dārglietu lādītēs glabājas raudzībās gūtas sudraba karotītes, laimes pakaviņi, zelta krustiņi un sirsnīgas, arī monētas. Jau nostiprinājusies tradīcija šūpuļsvētkos dāvināt kādu sudraba vai zelta monētu, līdzās laimes vēlējumiem liekot labklājīgas dzīves starta kapitāla simbolisku pamatu.

"Šūpuļa monēta" ir Latvijas Bankas gādāta raudzību dāvana, kuras motivācija sakņojas vēlmē stiprināt ģimenes saites, jo bērni ir valsts un tautas eksistenciāls jautājums. Gan dāvinātāja, gan dāvanas saņēmēja acis priecēs monētas reversa zīmējums ar pelītes un pūralādes atainojumu, kas sabalsojas ar tautasdziesmas vārdiem:

*Atvelc(i), pelīte, bērnam(i) miedziņu
Caur klēti, caur namu, caur istabiņu,
Ielieci bērnam šūpuļa galā.*

Ieliec tur arī "Šūpuļa monētu"!

Nominālvērtība – 1 lats, svars – 22.00 g, diametrs – 35.00 mm, metāls – 925° sudrabs, kvalitāte – *proof*, monētas josta – ar uzrakstu.

Monētas dizainu izstrādājusi Anita Paegle, tās ģipša modeli veidojis Jānis Strupulis. Monēta kalta *UAB Lietuvos monetų kalykla* (Lietuva).

Face value: 1 lats; weight: 22.00 g; diameter: 35.00 mm; metal: silver of .925 fineness; quality: proof; edge: lettered.

The coin has been designed by Anita Paegle, modelled by Jānis Strupulis, and struck by *UAB Lietuvos monetų kalykla* (Lithuania).

"Sweet little baby, welcome to this world! You were expected, we have great hopes for you, we wish you all the happiness in the world!" These and similar ones are the thoughts and words with which parents usually greet their newly arrived offspring. The Latvian expecting mothers and newborn babies were protected and cared for by the pagan goddess Laima, whereas elsewhere in the world it was a task performed by other deities and spirits: for ancient Greeks, it was the goddess Eileithyia supported by Hera and Artemis; for the Romans, it was Juno.

The parents' joy over the new birth is shared by the close and more distant relatives and friends as well as colleagues. In some countries, the excitement over the expected newcomer is expressed even before the birth. Thus, for instance, in the United States, there is the baby shower thrown for the expectant mother by her girlfriends. Europeans tend to be more cautious, but in Latvia there is the tradition, celebrated in many folk-songs, of visiting the newborn about a month after his or her arrival.

Along with wishes of happiness and good health we tend to bring the newborn some present as a material, tangible evidence of our good will. In the old days, it often was a loaf of homemade bread as well as something more lasting that could be used right away: a piece of clothing, a baby carriage, a toy or a book of good advice. Often the present is something valuable reminding the recipient later in life that his or her arrival in this world was met with great joy. Many a jewellery box contains a silver spoon or horseshoe shaped brooch, a golden cross or heart on a chain. A popular present is a silver or gold coin serving as a symbolic starting capital for a materially secure life.

The *Baby Coin* issued by the Bank of Latvia is just such a present. The concept behind it is the wish to secure family ties, for children represent an existential issue for any country and nation. Both the giver and the taker of present, the *Baby Coin*, will enjoy the little mouse on the reverse of the coin pulling a chest full of sweet dreams. Join in and put also the *Baby Coin* in the chest!

